

Izhaja vsaki četrtek ob 4. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo. Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron. Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin. Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: J. Vimpolšek v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Združena Slovenija.

„Bog živi vse Slovence, pod streho hiše eni!“ Tako poje naš pesnik. Te besede nam prihajajo v spomin sedaj v času, ko se obzorje Slovenije čisti, obnebe postaja jasno. Od lanskega leta smo Slovenci naredili velik korak naprej. V dunajskem parlamentu so naši poslanci energično nastopili za naše pravice in povedali visoki gospodi, da slovenski narod zahteva to, kar imajo drugi narodi. Davke plačuje kakor drugi, zato mu pritičejo iste pravice. Odločnemu nastopu slovenskih in drugih slovanskih krščanskih poslancev se je posrečilo, da je cela država obrnila pozornost na nas, do sedaj povsod zaničevane Slovence. Spravili so naši in drugi slovanski poslanci v zadrego Bienerthovo ministerstvo tako, da si ne ve kako pomagati iz nje. Slovenska zgodovina nam do sedaj še ni povedala o takem nastopu slovenskih državnih poslancev. Mera potrpežljivosti je bila polna. Počili je moralo, in ta pok je občutila naša Slovincem nasprotna vlada.

Naši poslanci pa ne odnehajo od svojih zahtev, zato tudi vlada v sedanjosti sestavi se ne more dolgo časa vzdržati na krmilu, zlasti pa še zaradi tega ne, ker je te dni predložila cesarju v potrjenje sklepe deželnih zborov nemških kronovin, s katerimi sklepi se je hotelo zadati smrtni udarec nemškimi narodnostim v dotičnih krono-

vinah. — Slovenski in slovanski državni poslanci se morajo torej še tesneje združiti in se pripravljati na nove, hude boje z avstrijsko nemško vlado.

Slovenija je združena in stoji trdno za svojimi poslanci, in edino dejstvu, da so slovenske dežele po veliki večini poslale v državni zbor poslance enega duha, prešinjene katoliškega prepričanja je pripisovati, da se je začelo med Slovenci drugo, živahno, probujeno življenje, katero nas privede do boljše prihodnosti.

Kakor v državni zbor, tako so poslale po veliki večini slovenske dežele tudi v deželne zборе poslance enega duha, prešinjene katoliškega prepričanja. Prepirljivcem in liberalcem je Slovenija obrnila hrbet. Le še na Goriškem je par liberalnih smeti, katere odnese prva zimska burja s političnega pozorišča. Slovenija dobro pozna svoje dobre in slabe sinove. Prijetna sapa o združenju cele Slovenije vedno gorkeje diha. Ko se do dobra zjasni — in to se bo kmalu zgodilo — potem bo boj lahkejši proti nam sovražnim vetrovom, pa naj pihajo od zgoraj ali od spodaj. Kljubovati tem vetrovom more pa močna stena, katero mora združena Slovenija postaviti. Sovražni viharji naj se ob tej slovenski steni razbijejo, slovenska stena pa naj trdno stoji in naj bo priča vseslovenske edinosti in naj kaže, kaj zamore narediti edinost med narodom, edinost, sloneča na krščanskih načelih.

Tudi v občinske in druge zastope in korporacije naj pošiljajo Slovenci krščanske može. Liberalci so v takih zastopih le lena cokla, ki ovira zdravi napredek in hrepenenje po nečem višjem, po blagostanju in osamosvojitvi izpod tujega, nam sovražnega jarma. Na Goriškem gre zadnje čase v tem oziru vidno na boljše. Tako je prav. Kjer je liberalna, ošabna in lena cokla na krmilu kake občine, tam je vse zanemarjeno. Dejstva kažejo. Liberalci se pregreši zoper svoja načela, ako naredi kaj dobrega za narod, za ljudstvo.

Zatorej Slovenija naj bo po svojih državnih, deželnih, občinskih, in društvenih zastopnikih združena, enega duha, enega prepričanja. Trdna krščanska vez naj združi poštene Slovence in pod praporom krščanskih načel korakajmo združeni k boljši prihodnosti. Bog živi vse Slovence, pod streho hiše eni!

Politični pregled.

Notranji politični položaj.

Tako zamotanega političnega položaja kakor je sedaj, nismo še imeli v naši državni polovici. Drjavni zbor ne deluje več. Njegovo zasedanje ni ne zaključeno ne odgodjeno in se sploh ne ve, ali se v sedanjosti sestavi zopet snide. Sklicani so bili sicer te dni nekat ri državnozbornski odseki, ki naj bi pripravljali gradivo za prihodnje seje po-

slanske zbornice. Ali tuki od teh se še ne ve, ako bodo hoteli delovati ali ne. Sploh je razburjenje med Slovani vsled sankcije Slovanom sovražnih zakonskih načrtov jako naraslo. Sedaj se govori, da bode državni zbor le takrat zamogel delovati, ako se doseže kako sporazumljenje med Čehi in Nemci v zadevi zborovanja češkega deželnega zbora. V tej zadevi so začeli posredovati Poljaki ozioroma načelnik njihovega kluba prof. Globinski.

Včeraj je bilo prvo tozadevno posvetovanje. Listi pišejo, da je podal prof. Globinski Čehom izjavo, da je pripravljen baron Bienerth odstopiti, ako bodo Čehi zaustavili obstrukcijo, ako prevzame kdo drugi vlado. Govori se tudi, da je skoraj gotovo, da odstopi nemški minister-rojak Schreiner? Sploh govori in piše se sedaj toliko in tako različno o našem notranjem političnem položaju, da si danes nobeden niti od daleč ne more misliti, kaj se vse izcini iz teh velikih zmešnjav.

Dr. Kramar o položaju.

Na nekem shodu v Železnem Brodu je dr. Kramar govoril silno ostro zoper sedanjo vlado, zoper katero se je treba bojevati s skrajnimi sredstvi. Čehi se ne boje nobenih groženj več, kajti vsako preganjanje jih je le ojačilo, kakor dokazuje zgodovina. Prvo, kar je potrebno, je železna disciplina Čehov in vseh slovanskih strank v Uniji. Na ta način bodo Slovani gotovo vrgli sistem.

Pismo iz Aleksandrije.

Ker je bil č. o. Benigen pred godom sv. Cirila in Metoda premeščen kot diskret v Jeruzalem, nismo mogli takrat kot običajno obhajati tega narodnega praznika. No, sedaj se je proti pričakovanju in v splošno veselje in zadovoljstvo zopet povrnil med nas, da tukaj še nadalje pase izročene mu ovčice. Prva njegova in naša skrb ob tej priliki je bila, da dostojno popravimo zamujeno Ciril-Metodovo slavnost. In res smo določili v to nedeljo 17. t. m. Zjutro smo prisostvovali pri sv. daritvi, popoldne pa smo priredili veselico. Pred predstavo nam je povedal s kratkimi a jedrnatimi besedami naš dušni pastir o domačih razmerah, posebno pa je povdaril, da se ta dan kakor nalašč v domovini — v beli Ljubljani — vrši vse-slovenski shod v svrhu združenja vse Slovenije z geslom za Boga in dom. — Nato ste sledili dve deklamaciji. — Prvo je prednašal z izrednim vspehom neki mlad rojak, drugo pa v nič manj zadovoljnost neka gospica-rojakinja. Potem so nastopili in sicer tukaj v prvič moški igralci in so nam v veliko veselje predstavljali v domovini dobro znano šalo-

igro. Po igri, ki se je izvršila z dolgotrajnim smehom in ploskanjem, so nam zapele naše vrle pevke pod vodstvom č. sestre prednice nekaj narodnih pesmic. Med petjem je pa pobiral č. o. Benigen v svojo kapico prostovoljne prispevke za pokritje veseličnih stroškov, žensko družbo in pa v druge blage namene. Vsa slavnost pa se je zaključila s petjem cesarske himne. Tako smo se ta dan vsaj v duhu združili z dragimi v domovini. Posebno nas je pa k temu navduševal prvi deklamator z izvrnim pozdravnim nagovorom, ki ga je v ta namen zložil čitateljem „Glasnika“ znani Palmin. Naj navedem tukaj nekaj odlomkov iz te deklamacije:

Oj zdravi, bratje in sestré,
otroci zvesti Slovenije,
ki danes tu ste zbrali se
obhajati praznik domačije!
Oj zdravi, bratje in sestré!
Vaš duh zdaj splavaj v rojstni kraj,
v domovje dragega naroda,
kjer pili ste mladostni slaj,
kjer netili ste kres nekđaj
na čast Cirila in Metoda!
Slovenska naša domovina
se danes svetcev teh spominja; —
saj ona prva sta učila

pradede naše blagojav
v jeziku rodnem, jim budila
na Krista in na dom ljubav.
Odkar ju v raj je vzel Gospod,
stoletja v večnost so minila,
v njih vdarec mnog zadel naš rod,
a strla ni vseh vdarcev sila,
kar v dedov srca usadila
sta svet Ciril in svet Metod,
pač pa rodila mnog je plod...
Slovenski bratje in sestré,
mi smo potomci teh pradedov,
od njih imamo dosti zgledov,
kak' dom in vero ljubi se,
če treba, tudi zanju vmre.
Da bi jim vero v Krista strl,
jim v dom sovrag je često vdrl,
prihrul nad nje je, ropal, žgal,
odvajal deco, starce klal,
oskrunjal žene, hčerke kral.
A kdor je goden bil za boj,
ga vstrašil ni krvav poboj,
junaško šel je na branik
in hrabro je krvnike trl,
dokler ni v boju sam umrl
za dom in Krista — mučenik.
Oh! koliko krvi popila
je takrat naša gruda mila,
in koliko gorja in reve
prestale majke so in deve!

Kar je dobil sovražnik jezen,
je z mečem, z ognjem vse končal,
a dedom s tem še bolj ljubezen
za dom in Krista je vžgal.
Vrleje vsak je vrage mel,
kot da junaci v bojih pali
bi novih mu moči dajali.
Čim več je kdo vsled nje trpel,
tem več v ljubezni je gorel. — — —
Ljubezen to za rodom rod,
Ž njo križ in meč je dedoval —
za dom in vero vnet povsod
je sin očetu zvest ostal...
Slovenski bratje in sestré,
v tej vrsti zadnji rod smo — mi,
podedovali vkup smo mi
njih dom, njih vero in njih — vse!
Sicer nas mačeha usoda
pahnila je iz domovine,
vendár slovenskega se roda
še čutimo za hčere, sine,
družoč se v duhu prek daljine.
Še le na tujem človek ceni,
kaj dom velja njegov ljubljani! — — —
Res ljubko tam je, kjer v zibeli
nam pevala je mati zlata,
kjer prve dni smo žitja šteli
in prvič zvali: mama, ata!
Kedo kdaj zabi čase tiste

Nemške postavje sankcionirane.

Cesar je sprejel demisiji čeških ministrov, ministra rojaka Žačka in poljedelstevskega ministra Brafu, jima podelil dostojanstvo tajnega svetništva in obenem vkljub brzojavnemu protestu češkega nacionalnega sveta od Bienertha predloženim postavam takozvanih nemških kronovin, tičočim se „varstva nemštva“, podelil sankcijo. Mesto češkega ministra rojaka je ostalo nezasedeno, poljedelsko ministerstvo pa je podeljeno sekijskemu šefu Poppu.

Češki narodni svet cesarju.

Češki narodni svet je cesarjevi kabinetni pisarni poslal sledečo brzojavko: Vaše cesarsko in kraljevsko Veličanstvo! Češki narodni svet kot zastopnik vsega češkega naroda, kar ga prebiva v deželah avstrijske monarhije, prosi Njegovu Veličanstvo, naj bi postav, sklenjenih od 4 kronovin, ne sankcioniral, ker te postavje kruto žalijo čast češkega naroda in zlasti onih Čehov, ki bivajo v prestolnici Vašega Veličanstva, ki je prestolnica cele države in vseh narodov. Ti sklepi pomenjajo nevarno kršenje državnih temeljnih postav. Z globoko žalostjo pa nas napolnjuje, da se je našel ministerski predsednik, ki je Vašemu Veličanstvu take postavje predložil v potrjenje. Za češki narodni svet: Podlipny.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

V nabiralnikih: v krčmi g. Antona Fon 3 K; v „Krojaški zadrugi“ 36 vin.; g. Frančišek Košuta, Sv. Križ pri Trstu 1 K; Maksimilijan Petrovičič, krčmar v Gorici 4 krone; g. Dr. Andrej Pavlica 5 kron.

Bog poplašaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I!

Domače in razne vesti.

Vsem našim cenjenim naročnikom smo začeli danes pošiljati poštne položnice. Uljudno prosimo, da nam čim prej pošljejo naročnino. Vsak naročnik naj izpolni svojo dolžnost. Mi imamo še stare dolgove, katere moramo sedaj ob koncu leta poravnati. Prosimo torej prav uljudno!

in kraje, kjer smo jih prebili, ko vir jedini sreče čiste v naročju maminem smo pili? Nihče! — Preveč srce v ljubavi nas vleče proti očetnjavi, ki je ob Soči, Dravi, Savi! Posebno danes tajna sila od tujega nas vabi Nila v naročje majke Slovenije, za katero le nam srce bije, odkar nas mati je rodila, za katero le nam bode bilo, dokler da v smrti bo vtihiilo. — — —

Nikdar naj sram nas ne prešine, vršiti svete materine! Kdor ljubi dom, pač ne zanika ne vere dedov, ne jezika! — — —

Čprav v tujini, vendar vedno vsi izvršujemo voljo dedno! — — —

Med nami slednji vzoren bodi, da tujci se mu divijo, a v čast Cirilu in Metodi zdaj vsak zakliči: živio!

In buren in navdušen: živio je zadonel po širni dvorani, v katerem je jasno in glasno odmevala ljubezen za Boga in dom. —

Izid deželnozbornskih volitev v skupini slovenskega veleposestva. Pri sobotni volitvi slov. veleposestva so bili izvoljeni liberalni kandidati Anton Klančič, Matija Rutar in dr. Franko. Prva dva sta dobila po 59 glasov, zadnji pa 58. Glasov. Naši kandidati so dobili in sicer Zucchiniati 52, župnik Grča 52 in Bolko 51 glasov. Za danes naj povemo le to, da je bilo oddanih 111 glasovnic, dočim je bilo volilcev le 110.

Večina komisije je bila liberalna. O nepostavnostih, katere so zakrivali, bode govora na pristojnem mestu, katero je deželni zbor. Odbijala so se namreč svojevoljno pooblastila našim volilcem. Pripuščalo se je tudi, da so volili taki volilci, ki so že enkrat volili pri volitvah v kmečki skupini itd. itd. Zadnja beseda o teh volitvah: ni torej še izrečena.

„Slovensko sirotišče“ priredi v mesecu decembru o priliki obletnice cesarjevega 60-letnega jubileja veselico z raznovrstnim vsprejedom.

„Veliki punt“. — One gospode, katerim je bil „Veliki punt“ doposlan, a ga niso še plačali in tudi knjige še ne vrnili, prosimo prav uljudno, da nam določijo denar ali pa knjigo nerazrezano vrnejo, kajti popraševanja po „Velikem punktu“ dohajajo še vedno, a knjige so skoraj uže vse razposlane. Najbrže bo treba prirediti drugi ponatis.

Gabršček contra Gregorčič. — Znano je našim čitateljem, da je bil dr. A. Gregorčič pred časom pred prvim sodnikom oproščen od obtožbe, katero je naperil A. Gabršček proti njemu vsled izjave, katero je podal dr. Gregorčič pred preiskovalnim sodnikom v zadevi znane tiskovne pravde o 600 kronah, katere mu je pred leti dal dr. A. Gregorčič, ki pa se bode šele vršila pred porotniki. Gabršček se je vsled dr. A. Gregorčičeve izjave, katere je v tej zadevi dal na zapisnik, pred preiskovalnim sodnikom čutil žaljenega. Naperil je tožbo zoper dr. A. Gregorčiča, a je v prvi inštanci pogorel. Uložil je proti prvi razsodbi priziv in vsklicna obravnava se je vršila danes zjutraj ob 11. uri pred okrožnim sodiščem, kjer je A. Gabršček zopet imenitno pogorel. Potrjena je bila namreč razsodba prvega sodnika. Gabršček je danes za eno blamažo bogatejši. Gabrščekova ovadba zdelo se je najbrže njegovemu zagovorniku pred prvo inštanco dr. Levpuščeku najbrže tako neumna, da ga pred drugo inštanco ni več zagovarjal on, marveč prepustil je to delo dr. Jancu.

Tak je. — Znano je, da je pri volitvah v splošni skupini Gabršček agitiral v Gorici za Faiduttijevo ali, da govorimo s „Sočo“, za italijansko klerikalno stranko. Znano je pa tudi, da je italijanska klerikalna stranka v skupini kmečkih občin zmagala le s pomočjo glasov slovenskih liberalcev pod Gabrščekovo komando. Torej vse to je znano in se ne da ovreči.

Potemtakem je Gabršček na vse kriplje podpiral italijanske klerikalce. In zdaj čujte, pa ne strmite prav nič, ko vam je znano, da je Gabršček marsičesar zmožen. Čujte torej! Oni Gabršček, ki je pri ravnokar minolih deželnozbornskih volitvah, kakor smo rekli, na vse kriplje podpiral italijanske klerikalce, oni isti Gabršček se je obrnil do italijanskih liberalnih veleposestnikov, ki volijo v skupini slovenskega veleposestva, s posebno okrožnico, v kateri jih zaklinja in roti, naj nikakor ne oddajo svojih glasov za kandidate Slovenske Ljudske Stranke, češ, ako bi ti zmagali, potem se slovenski in italijanski klerikalni zmaj, kateremu slednjemu niti naš knezonadškof neče odsekati glave, polotita komande v deželnem zboru ter z nje pomočjo tudi komando v deželnem šolskem svetu, v cestnih odborih, v okrajnih šolskih svetih, v občinah itd. itd.

Da, da, kaj takega je zmožen le en Gabršček in Kobaridci so lahko z vso pravico ponosni na takega prefrikanega diplomata z njimi pa tudi moža — kar notar Arturo v Ajdovščini. Bismarck je bil nasproti Gabrščeku prava pravcata ničla.

Stranka koštrunov, ka-ll? — Po porazu pri volitvah v kmečkih občinah je zgubila „Soča“ glavo. Revica ni vedela, kaj naj bi naši zmagi podtaknila, da bi propadanje svoje bolehujoče stranke prikrla. V svoji zbežanosti se je zatekla celo k tej-le groteski primeri: „Po lanski zmagi je sledil letos korak nazaj, pa le zato (!!!), da se tako zaženemo naprej še dalje, nego smo prišli lani“.

Torej lani so se zagnali naprej, letos nazaj, da se prihodnjč zaženejo še dalje naprej. Kaj vruga? Saj tako delajo koštruni, ko se trkajo. Pokaži takemu koštrunu roke, hitro se zažene nazaj, da se s tem večjo silo zažene naprej v tvoje roke. In „Soča“ pravi to isto o svojih liberalcih! Kaj se ji je v glavi tako zmešalo, da vidi v njih že same koštrune? —

Zahvala volilcem veleposestnikom. Velecenjeni gospodje tovariši veleposestniki ste iz vsih delov naše dežele prihitali v Gorico in se dne 30. oktobra udeležili volitve poslancev v deželni zbor. V znatni večini ste bili prepričanja, da blagor veleposestnikov zahteva, da naj naši zastopniki skupno in složno delujejo z devetorico že prej izvoljenih poslancev slovenske ljudske stranke. Oddali ste svoje glasove gospodom tovarišem, katere je priporočil volilni odbor. Izkrena hvala Vam!

Globoko pa je obžalovati, da nekateri naši somišljeniki niso došli pravčasno na volišče in so zakrivali, da smo pri volitvi volilne komisije ostali v manjšini. Taki zakasneli volilci so sokrivi vsega, kar je nasprotna komisija sklenila nam v kvar.

Skrbni in uneti volilci-somišljeniki pa imate zavest, da ste storili dolžnost, ki jo naklada volilcem ljubezen do domovine in skrb za lastni blagor.

Toplo zahvalo Vam izreka volilni odbor.

Za volilni odbor slovenskih veleposestnikov! Blazij Grča.

Kaj je Ferrer zakrivil. — V sledečih šestih točkah podajamo izpisek iz aktov o Ferrerjevem procesu. Ako se pomisli, da je Ferrer doli navedene zločine izvrševal tudi v času, ko je bilo proglašeno izjemno stanje, se ne moremo ubraniti čutstvu, da je Ferrer bil po pravici obsojen.

1. Pet prič je izpovedalo, da je Ferrer prebivalstvo v njihovem kraju na ta način nahujskal, da je sam in po svojih sodrugih razglašal, da se je že proglašila republika v Valenciji, Barceloni in Madridu in da naj se zato takoj vzdignejo zoper oblast.

Že to zadostuje za krivdo veleizdaje.

2. Devetnajst prič je izpovedalo, da je Ferrer v njihovem kraju osebno ljudstvo nahujskal, da naj cerkev in samostan zažge.

Poziv k požigu. Če kdo to stori n. pr. na Angleškem — in sploh povsod — kadar je proglašeno izjemno stanje, ga meni nič tebi nič naslonijo na zid in ustrelé.

3. Iste in druge priče so dokazale, da je Ferrer kriv tudi poziva k umoru. Umorov se je zgodilo tiste dni nad 250. Neki nuni so oči iztaknili!

4. Krivdo Ferrerovo so dokazovali njegovimi, z njim vred zaprti sodrugi!

5. Ferrerovi spisi in govori, v katerih je izjavljal, da so njegove šole anarhistične in da je le eno sredstvo zoper oblast, bodalo in strup, se od strani vojnega sodišča niso vzeli niti najmanj v pretres, ker niso tvorili predmeta skrbno sestavljeni obtožnici.

6. Predpreiskava je bila nad vso vestna in točna in je trajala več kot en mesec. Dokazila so vsakovrstna, med njimi lastna pisma in zločinske proklamacije, pisane od roke Ferrerove!

Mestne novice.

Potovanje v Lurd. — Prihodnjo sredo dne 10. t. m. priredi „Slov. kršč. soc. zveza“ krasno skioptiško predavanje: **Potovanje v Lurd.** To že samo na sebi lepo in zanimivo predavanje bo krasilo in pojašnjevalo 59 krasobarvanih skioptiških slik. Samo iz Lurda bo 23 slik. Poleg raznih francoskih mest je posebno zanimiv Pariz s 13 slikami, med katerimi je tudi slika trga, na katerem je bil umorjeno nesrečni francoski kralj Ludvik XVI.

To tako zanimivo in podučno predavanje bo imel č. g. Reščič, ki je nam prepotoval vse te kraje. Predavanje bo v „Centralovi“ dvorani ob 8. uri zvečer.

Ker ima „Zveza“ s tem predavanjem velike stroške, se je določilo nekaj vstopnine, in sicer plačajo člani „Zveze“ 10 vinarjev, nečlani pa 20 vinarjev.

Slovenci in Slovenke! Ne zamudite prilike, priti v sredo 10. t. m. ob 8. uri zvečer v „Centralovo“ dvorano k podučnemu in velezanimivemu predavanju.

m Obletnica po † mons. Janezu Abram-u. — Jutri dne 5. t. m. bo v stolnici ob 6. in pol sv. maša po pokojnem monsig. Abram-u, ki je bil prvi ustanovnik „Slovenskega sirotišča“. Odbor „Slov. sirotišča“ vabi prijatelje dobrotnike in ustanovnike našega zavoda k sv. maši.

m Na grobeh. Že ves minoli teden je bilo na tukajšnjem pokopališču jako živahno življenje. Snažile so se nagrobne gredice, sadile se vanje sveže cvetlice. Na spomenikih so se popravljali napisi itd. itd.

V pond. predpoludne so imeli izvoščeki vse polno dela. Vozili so neprenehoma na pokopališče ljudi in z njimi vence. Popoludne pa je vrelo vse iz mesta na pokopališče, da obiše grobove svojih ranjkah ter se jih spominja ter da na njih grobovih oživljajo tudi spomine na srečne dni, ki so jih preživeli v družbi svojih starišev, bratov, sester, svojih otrok, ki počivajo sedaj v teh tihih grobovih. Marsikatera solza je polila včeraj na pokopališču ne samo zgančeno staro lice, marveč tudi lice mladeniča in mladenke.

Koliko tolažbe v tem življenju, v tej dolini solz so zakrili ti grobovi, koliko upa na boljšo bodočnost je izginito v njih. Ostala je pa vendar še jedna tolažba in sicer tolažba: Da zopet vid'no se nad zvezdami. Srečen tisti, kateremu ni ta tolažba izumrla!

m Izgubljeno. — Neka oseba je izgubila včeraj opoludne srebrno uro z zlato verižico iz „Malega Doma“ po poti Via Trieste, Dogana, Municipio, Passaggio Edling, Morelli, do Travnika. Kdor jo je našel, naj blagovoli prineči v upravo „Primorskega Lista“, kjer dobi primerno nagrado.

Iz goriške okolice.

g Lokva, 30. okt. 1909. — V pondeljek — 25. t. m. — je prispel na Lokve „Primorec“ pojoč:

„V hribih se dela dan, v hribih žari...“

(Dalje v prilogi.)

Pa se ni delal dan, ampak — sneg! Prve besede, pa že — laž, in prva melodija, pa že — velika disonanca (neubrani glasi)! Zakaj ni rajši zapel:

V hribih se krči dan,
v hribih sneži li...?

Pa upam, da se gospodu „Odpadniku“ — kakor se je blagohotno nekdo podpisal, ki pa ne zna rabiti plankake, niti govoriti naše govorice — vsaj v glavni zdanj in mu pamet zažari, da ne bo drugič takih čenč pošiljal v svet... zato sem hotel — ne radi sebe, ker mene prav malo briga, kaj o meni „Primorec“ riga; tudi ne radi onega „Odpadnika“, ker on ne sprejme od mene podučila — ampak v poduk gotovim možem in fantom na Lokvah sem hotel odgovoriti par besed. Dopis pravi:

1. „To plaši...“ — mene namreč, da se v hribih dela dan. Ne, dragi moj! Še vesel sem in želim, da se res naredi dan — to je, da naše dobro ljudstvo do dobrega spozna, kako grda tema je — liberalni „dan“ in svobodnjaška „luna“, in da nazaj-napredna šišmarija ter svobodomiselnost brezmišlost ni za naše hribe. Naše ljudstvo ti tako zabito, da ne bi spoznalo svojih prijateljev in svojih škodljivcev. Kaj nam na pr. koristijo trnovsko-voglarški, do vrh ušes liberalni občinski očetje?

Kaj ne, ti moške bodo osrečili Lokve, ko se „naredi v hribih dan“? Preteklost tči, kaka bo naša bodočnost, ako bo še dalje obseval nas — trnovski liberalni „dan“.

2. „Kako je letal od hiše do hiše“ — namreč „ta lokvarski“. Seveda sem agitiral; pa gospodov Trinajst nisem nadlegoval preveč; sem znal, da so hinavci. Čemú bi jih silil — lagati?

3. „Zakaj ni kot duhovnik tudi pravičen?“ — pravite. Dovolite, da Vas primem za ušesa, ki ne slišijo prav! Veste li, kdo je Peter Hvala iz Čepovana? Jaz poznam le Petra Hvala z Lazna št. 2 — in ta je naš očinar že 3 leta in je volil tudi le na Lokvah. Ali Vas ni sram, da tako očitno lažete? Peter Hvala Vas lahko še kje drugje pogleda, da ga vlačite po krivic po svojem ciganskem listu. In jaz — seveda — naj tudi lepo potrpi in molčim na očitjanje, da nisem pravičen? Mislite?

4. „Zmerja nas.“ — pišete dalje — „pa naj se le gleda! Za šest let bomo že mi na vrhu“. Ubogi revčki! Na katerem vrhu boste za šest let? En drev pade — pa je zdroljen ta ali oni; mal prehlad — pa izdihne mož ali fant. In na vrhu boste, kaj ne? Še v kakem kotu ali bajti ne boste več, ampak par čevljev — pod zemljo.

5. „Vam svetujemo, da odidete.“ No, če sem komu na poti, se lahko ognem njegove osebe ali hiše; u m a k n e m se pa ne, kamor in kadar bo hotel kak gospod „Odpadnik“. Nisem na Lokvah zaradi Vas, gospod dopisničič, ampak zaradi Lokvarjev, ki hočejo ostati verni kristijani in ubogati svojega dušnega pastirja.

6. „Naš agitator je naše prepričanje“ — pišete slednjič. Buzačajna! „Prepričani“ ste? Zakaj pa je treba bilo skrivši se pomenkovati, deliti listke, celo žugati in siliti druge, naj sprejmejo Vaše „prepričanje“? Imena mi silijo na papir, od koga in kje se je delalo „prepričanje“? Ne, nočem komu škodovati; je že dovolj jasno povedal „Pr. List“, kako je postalo 13 naših — Vaših... Kar pa gobezdate o nekkih „uradnih dopisiljavah“, Vam pravim: če že ne znate in počete pomagati, vsaj škodujte ne s svojim zlobnim pisarenjem našim vernim občinarjem! Za „meni v streč“

ni nihče od onih, katere Vi mislite, pregledoval glasovnic, niti jih zamenjaval. Capito, g. nelokvarski „Odpadnik“?

Dovolj o dopisu v „Primorcu!“ Zdaj še nauk onim, ki ne slišijo skoro nikoli pridige in kršč. nauka, pač pa že radi poslušajo svobodnjaške nauke, katerih so polni lističi „Soča“, „Primorec“, „Slov. Narod“, „Naprej“, „Rd. Prapor“, „Korošec“, „Štajerc“, „Edinost“ in drugi, in kateri brezverski nauki se tudi po naših hišah že čujejo, kakor je nekdo že v zadnjem „Pr. Listu“ prav dobro povedal. Tem možem in zlasti fantom rečem to:

Postati hočete svobodni? To je, odtrgati se hočete od duhovnikov, od cerkve, od Boga? Ali boste potem res svobodni? Vero v Boga lahko zgubite in Njegove služabnike tudi lahko zapustite. Kaj potem? Kdo bo radi tega na škodi? Ali Bog? Ali cerkev? — Nikoli! Ampak Vi sami boste škodo trpeli.

Kako to? — Poslušajte!

Bil je — pravi neka pesem — neki jetnik; edina tolažba v ječi je bil zanj pajek; njegovo delo je opazoval jetnik in si lajšal trpljenje. Pa pride ječar in opazi to „tolažbo“ ubogega jetnika. Kaj stori ječar? Z živinsko škodoželjnostjo zmane pajka.

Tako delajo svobodomislecji — ali „odpadniki“, če Vam je ljubše to ime! — s človekom. Človeško življenje je namreč podobno ječi; edino veselje, edina tolažba v tej ječi, v tej „solzni dolini“ je sv. vera, vera v Boga in v onstrangrobno življenje. Pa pridejo svobodomislecji in iztrgajo človeku iz srca vero v Boga in v večnost. In kdo je na škodi? Ne Bog, ampak oni, ki se dajo premotiti od svobodnjakov.

Tudi sv. cerkev ostane! Saj je zidana na steno skalno, „in vrata peklenška je ne bodo premagala.“ Le poglejte v zgodovino! Vsako stoletje so se sovražniki sv. cerkve trudili, da bi razstrelili Petrovo „skalo“, pa vselej so omagali — in „On, ki v nebesih stolu je, se jim smeji“.

Uprav zato, ker nimajo vere v Boga, delajo „svobodni mislecji“ vedno isti pogrešek: mislijo, da se da uničiti sv. cerkev; pa delajo račun brez Njega, ki je cerkev ustanovil in ji obljubil svojo pomoč „do konca dni“. Vsled tega so še vedno bili osramočeni; cerkev pa je gledala, kako so drug za drugim padali v grob... Tudi zdaj se dvigajo svobodnjaki — v podobi socialnih demokratov, liberalcev, anarhistov in kompanjonov — butajo proti „skali“ sv. Petra: vse zastoj! Tudi oni padejo v grob...

To je nauk za Vas, zapeljani „odpadniki!“ Zato pa — če niste že svobodni (= brez) vsake misli: proč z vsem, kar Vas tira — v večni grob! s „Primorcem“ in sličnimi listi! od njih proč, ki Vas učé krivih naukov, tudi če so dohtarji, učitelji ali občinski tajniki! Nazaj pa v cerkev, ki so v njej živeli in umrli Vaši očetje, pa bodite verni Lokvarji, pridni delavci, dobri očetje in sinovi! Naša je namreč bodočnost, ker z nami je resnica in zato z nami — z m a g a. A. Plesničar, župnik.

P. S. — V zadnjem mojem pismu g. Lebanu trnovskemu ste, g. urednik, naredili pogrešek v računu za prih. volitve na Lokvah! Pravilen račun je tak-te:

$$\begin{aligned} + (1 + 1) &= + 1, (ne + 2), \\ - (1 - 1) &= + 2. \end{aligned}$$

In to moram Vam pojasniti! Zdaj sta volila dva, katerih bo prihodnjič eden smel voliti; zdaj nista volila dva, katera oba bosta volila prihodnjič. Ste razumeli? — Še nekaj! Če mi, g. urednik, daste še kak prostorček v „Pr. Listu“, bom še kdaj okrahal svo-

bodomiselno nezmisselnost: — brez ozira treba pobijati volka, ki prihaja k nam v ovčji koži!

g Tatovi zaklali dva prašiča in ju odnesli. — Take vrste tatvin se menda ne sliši vsaki dan, kakoršno so izvršili do sedaj neznani tatovi v noči od nedelje na ponedeljek v Št. Andrežu. Posestnik Zavadlav Jožef je redil dva mlada prašiča, kakor redijo tudi drugi kmetje. V nedeljo zvečer so ju zaprli v hlev, kakor navadno. Ko na Vseh Svetih dan hočejo hišni, kakor po navadi, dati prašičem jesti, ju ni bilo več v hlevu. V stelji pa so opazili sledove krvi na več mestih. Jasno je bilo koj, da so tatovi prašiča zaklali in ju odnesli. To se je zgodilo tako tiho, da ni noben domačih prav nič slišal. Prašičema so tatovi, ko so ju klali, najbrže zvezali gobec, da nista mogla cviliti. Nekateri so se koj podali na sled tatovom, a do sedaj brez vspeha. Sodijo, da so to tatvino izvršili cigani.

g Trnovo. — V trnovskem gozdu, na novi cesti „Turški klanec — Bukovec“, je 26. t. m. zadelo padajoče drevo dva delavca, 18 in 25 letna fanta iz Lokavca na Vipavskem; starejšemu je polomilo rebra in levo nogo, mlajšemu pa pretreslo možgane. Bila sta na mestu nesreče previdena in potem odpeljana skozi Ajdovščino v goriško bolnišnico; kako bo z njima, tu še ni znano.

g Ozeljan. (Novi zvonovi.) Dne 28. oktobra sta č. g. Štefan Kodrmac in blagorodni gospod Fran Spacapan spremljevala prevoz novih zvonov iz Gorice v Ozeljan. V Ozeljanu pred cerkvijo so zvonove sprejeli č. g. župnik Blazij Grča, starešinstvo, učiteljstvo, šolarji in gruča občinarjev. Strelji iz topičev in zvonjenje starega osamelega zvona je pozdravljalo prihod dveh novih zvonov.

Ko je došel voz z novimi zvonovi pred cerkev so ozeljanska dekleta z venci opletle zvonove. Nato jih je pozdravila deklica učenka, potem je g. župan izrazil v imenu občine veselje, da so skoraj došli težko pričakovani zvonovi, ki naj oznanujejo mir in pricaojo, da tukaj biva krščansko ljudstvo. G. nadučitelj Likar se je spominjal cerkveno skladovnega odbora, podžupana g. Fran Špacapana in župnika, ki so vsak po svoje pripomogli k nabavi novih zvonov.

Konečno je povzel besedo č. g. župnik, ki je med drugim omenil, da sta nova zvonova posvečena eden slovanskima blagovestnikoma sv. Cirilu in Metodu, drugi sv. Ani. Iz tega je izvajal pomen zvonov, ki nas kličejo k izpolnovanju verskih dolžnostij. Obrnil se je tudi na šolsko mladež in jej naročil, da si ohrani v spominu današnji pomenljivi dan.

g Tatovi so poskušali svojo srečo na praznik Vseh Svetih v Oslavlju. Hoteli so ulomiti v hišo g. M. Božiča, trgovca istotam, a so jih še o pravem času odgnali.

g Nova vrsta krme. — G. Leban na Trnovem je iznašel novo vrsto krme za konje in vole. Ko namreč pripeljejo voznički iz gozda težke vozove na Trnovo in ondi nekoliko počivajo, pa se vstopi g. Leban pred voz, vzame v roke „Primorca“ št. 43, pa čita lačnim volom in konjem dopise od Voglarjev, z Lokev itd. — in voli in konji so siti... Ben trovato! Priporočamo za patent!

Iz ajdovskega okraja.

a Kamnje. — K. S. Izobraževalno društvo v Kamnjah ponovi v nedeljo 7. t. m. ob 4. pop. pri Rebku na Goričici predstavo z istim vspešdom kakor preteklo nedeljo.

a V nedeljo 7. t. m. se ustanovi v Črničah telovadni odsek „Orli“. Na ustan. shod prihitijo tudi nekateri „Orli“

iz Vipavskega in Goriškega okrožja. Na zdar!

a Iz Batuj. — Zopet napad na „Orli“. V nedeljo, dne 31. oktobra so se naši „Orli“ vežbali v trobantanju in sicer v prav osamljenem kraju. Kar na enkrat je začelo iz nekega skrivališča padati debelo kamenje med nje. Naši „Orli“ so se hoteli prepričati, kdo jih je napadel ter se previdno približali onemu skrivališču. In posrečilo se jim uloviti enega teh „junakov“ kamenja. Čujte, kdo je bil ta! Ta je bil nek liberalcec, katerega ime začenja s začetnima črkama K. A. in kateri se je že večkrat pokazal v tej olikani luči.

Dovoli, dragi prijatelj, da Te vprašamo, kaj od nas vendar hočeš, da nas tako surovo in še celo zavratno napadaš? Ali hočeš s tem pokazati liberalno oliko? Sram te bodi! Mogoče bi rad videl, da bi mi „Orli“ zginili s površja? Toda na tem mestu Ti bodi povedano, da se bomo mi „Orli“ širili kot spomladni cvetlje ter smo gotovi, da pride še oni dan, ko se bode „Orlovska“ himna razlegala čez grič in plan!

Več „Orlov“.

a Dol-Otlica. — Kakor vidimo, je nagobčnik naši „skušnjavi“ pomagal. A velika torbica — nagobčnik — bi tudi prav prilegla našemu učitelju, „mohorju“ vseh prošenj zastoj, oziroma za „štimo“. Naznanjamo tudi spoštovanemu občinstvu, da imajo na Dolu liberalci veliko žakljev otrobov na „vanc“, in tudi petroleja; pravijo, da so hoteli napraviti žnjim luč in razsvetliti temo med Vipavsko dolino in Golakom. Čudno, da si niso dovolili tega „špasa“. No, na Čavnu je še prostor in minister Drejc od Kala, lahko pomaga spraviti otrobe na vrh. To samo svetujemo, ker slišimo, da je minister in njegov štab v zadregi, kaj bo z otrobi.

Iz tolminskega okraja.

t Zahvala. — Tistemu gospodu iz kraja moje prve službe, ki me je blagovolil prijazno opozoriti na mojo petindvajsetletnico in mi brzojavno častiti, se tem potom spodobno zahvaljujem ter mu v povračilo želim junaškega zdravja v težki službi.

Župnik Jož. Fabijan.

t Podmelec. — V nedeljo 31. oktobra smo imeli v našem kat. izobr. društvu predavanje. Predaval nam je naš znanec izza počitnic o npravnosti in nje pomenu v socialnem življenju. Udeležba je bila precejšna. Poslušalci so pazljivo sledili govoru g. predavatelja. G. govorniku kakor tudi S. K. S. Z. se zahvaljujemo in ju prosimo, da se nas še večkrat spomnita. Odbor.

t Poljubinj. — Po dolgem času smo imeli spet predavanje. Posetil nas je 1. novembra naš mladi znanec iz Gorice, ki nam je že prešnje leto razložil Gregorčičeve poezije. Govoril nam je o npravnostnem življenju, katero je podlaga človeški družbi. Poslušalci, katerih je bilo približno kakih sto, so z zanimanjem sledili navdušenemu govoru. Imeli smo predavanje, ki je bilo kakor nalašč za naša dekleta, ki so prišla v polnem številu. Prav hvaležni smo S. K. S. Z., da nam je poslala takega predavatelja. G. govornika pa prosimo, da nas ne pozabi, kakor ne pozabimo mi njega. Odbor.

t Iz Volč. Čudno se mi zdi, da ni še nikdo pisal v „Prim. L.“ o volitvah pri nas. Boj je bil tudi pri nas hud, a vredno ga je bilo, ker smo agrarno-liberalno stranko tako sijajno premagali. Jako značilno pa je za naše nazaj-naprednjake, da niso za prav iz svoje srede rojenega, velespoštovanega in visoko učenega gospoda Fona volili, marveč za propadlega Štreklja. Tržanom pa povemo, da oni od nas kmetov žive ter da je bilo neznajčno od njih, da

so volili za največjega zdražbarja in sovražnika našega stanu v slovenskem delu Goriške.

Dne 27. septembra t. l. smo se podali kakih 600 mož, fantov, žensk in deklet na sveto pot v Brezje. Pod vodstvom č. gg. kaplanov Tomšiča iz Tolmina in Godniča iz Volč smo stopili na postaji Sv. Lucija-Tolmin na vlak ter se najprej peljali do Bleda. Tu smo se podali v cerkev Matere Božje na otoku, kjer smo se pomudili nekaj časa. Potem smo se vrnili na postajo ter se peljali v Otoče. V Otočah smo se razvrstili v procesijo, ter odkorakali proti Brezju. Med potjo smo molili rožni venec in peli litanije Matere Božje. Dospelši blizu cerkve so nam zadoneli zvonovi in z vzvišenimi čustvi smo stopili skozi velika vrata v cerkev. Tu smo zapeli litanije in več Marijinih pesmi. Drugi dan smo opravili s. v. obhajilo ter si potem ogledali cerkev ter nje krasno okolico. Okolo 9. ure smo se vrnili na postajo Otoče. Tu smo stopili na vlak in kmalu potem smo bili na domači postaji Sv. Lucija-Tolmin, kjer smo se razšli.

Gospodoma voditeljima izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo in prosimo, da bi se tudi drugo leto zavzela za tako romanje.

Iz cerkljanskega okraja.

c **Iz Zakojce.** V „Primorcu“ št. 43 piše neki dopisnik, da so klerikalci odsvetovali nekemu starčku voliti z liberalci.

Opozarjamo dopisnika, naj dobro pazi, kaj piše, kajti ni izključeno, da mu ne bo treba dokazovati svojih laži na pristojnem mestu. Sicer pa radi priznamo, da smo pregovorili nekega 80 let starega moža, da se ni potrudil na volišče liberalcem v zasmeh. Kajti spominjamo se še dobro, kako so pred dvema leti spravili nekega starčka na volišče z obljubami, da ga peljejo na volišče in nazaj in da bode z vsem prav dobro preskrbljen. Pripeljali so ga res na volišče. Ne vemo pa kako je bil z vsem „dobro“ preskrbljen. Vemo pa tudi, da so reveža po volitvah zapustili ter da je 4 dni po volitvah prišel peš in ves izmučen domov. Dopisnik piše, da smo možu rekli, da bo pogubljen, ako voli liberalno. To ni res, marveč smo mu rekli, da bode zapeljan, ker je znano, da liberalni agitatorji veliko obljubijo, izpolnijo pa nič. O tem se je tudi starček prepričal, ko je prišel čas odhoda na volišče. Mesto voza je prigral liberalni agitator enega osla brez vse oprave. Pa če bi bil pripeljal tudi najfinejšo kočijo, bi bil prav malo pristašev našel, da bi jih osel vozil. Pripomniti pa hočemo, če so liberalni agitatorji res tako zavedni, kakor jih opisujeta „Soča“ in „Primorec“, potem pa morajo pustiti starčke pri miru in jih ne na tak način smešiti pred svetom.

Toliko za danes. Če bode treba, pa priobčimo tudi imena in laži zakojških liberalnih agitatorjev.

Domačin.

Iz kobariskega okraja.

kb **Drežnica.** — V nedeljo 31. p. m. je imel g. dr. Breclj jako zanimivo predavanje v našem „k. s. izobr. društvu“. Kot zdravnik strokovnjak nam je najprvo izvrstno orisal alkohol, njega upliv učinek na človeka in še posebno posledice, katere proizvodi na večjem alkoholistu. Ovrvel je z dokazi razne krive pojme o opojnih pijačah. Da bi le ostala in se utrdila med našim ljudstvom prava sodba o tem demonu.

Zatem smo slišali, kako svoje zdravje varovati. Pri tem pride v poštev seveda največ čist zrak, katerega se ne smemo bati.

Dobro nas je informiral, kako pomagati človeku v vseh mogočih nezgodah, katere se človeku neredko pripete ter o raznih strupeninah. To so stvari o katerih je naše ljudstvo zelo potrebovalo pouka, ker nima zdravniške pomoči tako pri roci, kakor kje drugje. Dolga snov, kaj ne, pa tudi interesantna; zatorej je kmalu potekel čas dveh uric, v katerem se je vršilo predavanje.

Ker pa ne moremo g. predavatelju poplačati njegovega truda, kličemo hvaležni poslušalci: „Bog Vam plačaj Vaše žrtve!“

Dne 3 p. m. je priredilo naše društvo zabaven popoldan. Na vsporedu ste bili dve pesmi, dve deklamaciji: „Naš čolnič pogube otmimo“ in „Veseli pastir“, komičen prizor „Čudna kupčija“ in šaloigra „Zamujen vlak“. Po priznanju gledalcev so vse točke častno rešili naši fantje; zatorej vsa čast jim, posebno tudi, da si v sredi težkega dela kaj takega morejo napraviti.

Sicer pa nočemo hvalnic peti, ampak le izkazati se, da ne spimo, ampak delamo, kolikor moremo s skromnimi močmi s katerimi razpolagamo sedaj. Da poročilo prihaja tako pozno naj nikdo ne vzame za zlo, ker, kakor znano, bivamo daleč pod Krnom.

Iz Kobariskega. — Dvojna mera. Nekega župana so preganjali in sicer po krivici — (v Gorici je bil popolnoma oproščen). Pristojna oblast ga je takoj odstavila od županstva. Drugi je bil tudi v preiskavi radi hudodelstva, a še danes mirno opravlja svojo službo.

kb **Iz Logov.** Ložani, ki so vsi volili kandidate S. L. S., so po končanih volitvah praznovali zmago S. L. S. z odkritim veseljem. Topiči so pokali, zvonovi pritrkavali, vse zastave, kolikor jih imamo, so visele zunaj. Posebno je bodla nekatere zastava pri g. Gašperutu, ki je s svojim vplivom veliko pripomogel, da so Ložani, kakor zmeraj, volili neliberalne poslanca. Čast mu!

Da smo spili pri tej priložnosti volilci par litrov vina, menda nam ne bo nihče zameril — kakor se nam ne sme zameriti, da smo sklepali, kako bi se s pomočjo naših nonoizvoljenih poslancev obvarovali nepopisnih krivic, ki se nam godijo, posebno od ene strani.

V tolažbo onim par liberalnim Bregincem, ki pa še Breginci niso, ki so zmagali pri ožji volitvi s pomočjo vasi Robidišče, bodi povedano, da noben Robidiščan ne mara biti liberalec. Da niso liberalci, sledi tudi iz tega, ker njihova najbolj iskrena želja je, da bi se na Robidišču zidala — cerkev. —

V kratkem času bodo v Breginju, kamor spada tudi vas Logje, občinske volitve. Grozijo nekateri liberalci, da se bodo maščevali radi končanih deželno-zborskih volitev. Upamo, da jim Breginci ne pojdejo na lim. Govori se, da bi bil prihodnji župan g. Lazar. Mož je gotovo sposoben, pa težko je verjeti, da bi županom volili moža, ki je hud liberalec, krčmar in na zadnje še domačin ni.

Iz sežaniskega okraja.

s **S štjaka.** — Zadnja „Soča“ klepeta o strašni povodnji vina, ki je tekla o volitvah v župnišču. Potolaži se, znani dopisovflikovci, še tako hudo ni bilo kot nekaj v Bergantovi kleti! Pravijo sicer, da je bilo toliko vina, da je v malnu v grapi zagnalo kolo, pa jaz tega ne morem verjeti, ker je že očka župan, Bergant, poskrbel, da „gospod“ nima toliko vina, saj mu je lansko leto vstavil prosto biro.

Maže dalje v onem skrpučanem dopisku, da je nekdo naših volilcev oneznažil sosedno hišo. Pojte se no solit! Ali vi, liberalci nimate človeških potreb? Ne bodite no smešni!

Kdo je bil pa bolj surov, ali dotični pošteni Čehovinec, ali hišni gospo-

dar, ki sliši tudi na ime Bergant, videli so lahko vsi navzoči. Ko bi bil „zažigal“ hišo v pravem pomenu ni se ga moglo surovejše napasti, kakor se je zgodilo. Pa ker je bil naš volilec, zato tak hrup, zato tako blatenje! Ali ni res tako, dopišunče? Adijo, pa zdrav mi ostani! — P e v e c.

s **Smrtna kosa.** — V Slivnem pri Nabrežini je umrl občespoštovan posestnik, g. Andrej P e r i c, ki je dosegel visoko starost 80 let. Pogreb, ki se je vršil na praznik Vseh Svetih je bil veličasten. Slivno ni še videlo takega mrtvaškega spreveda, kar je bilo v dokaz, da je bil pokojnik spoštovan in priljubljen. N. p. v m.!

s **Šempolaj.** — V Šempolaju se je ustanovila deželna podružnica za zavarovanje goveje živine. Ta podružnica obsega občini Slivno in Šempolaj. Namen iste nam je obrazložil deželni revident B e k a r iz Gorice. Začasnim predsednikom je izvoljen g. K o z m i n a.

s **Iz Gor. Branoe.** — Slučajno prišel mi je v roko zadnji „Primorec“, v katerem brca neko neznano človeče, kot osliček, ko ga pikajo sitne muhe, pove pa ne prav nič pametnega.

Ne oziral bi se na te vrstice, ko bi me ne staval tam v zvezo z neko cesto po Vrhu.

Resnici na ljubo in da bodo tudi Vrhovci spoznali, kaj da je na vsem tem in kje je pravo, izjavljam sledeče:

Res so prišli k meni možje iz Raše ter me prosili, da jim napravim prošnjo za cesto. Kakor vsakemu rad postrežem, če le morem, sem tudi tem poštejnjakom.

Da so pa vložili tudi Vrhovci, ozioroma g. župan, prošnjo za cesto po Vrhu, o tem mi ni bilo pičice znanega. Še le kasneje povedali so mi isti možje o tem. Torej jaz nisem kljuboval s svojo prošnjo za cesto po Raši nikomur; pač pa sem popolnoma samostojno, nevede za gorenjo cesto, sestavil prošnjo.

Vrhovci, ne pustito se mamiti s takim zavijanjem resnice! To je samo volilna komedija liberalnih pristašev Bergantovih, ki se v zadnjem hipu upajo rešiti še s to vejo. Jih poznam! Ne boste kaše pihali!

Pač pa Vrhovci, če ste Vi prišli k meni, da Vam sestavim za Vašo cesto prošnjo, rade volje sem Vam bil vstregel, ker boljši je kaka cesta kot nobena, še boljše pa obe, kakor ena!

Tako je in nič drugače! Vedite pa tudi, če bo g. župan še take brezmiselne vloge pošiljal deželnim odborom, kot je ona z dne 23. junija t. l., pokvaril Vam bo — on sam — vse! Ali me razumete? Braniški kurat Šmid.

s **Iz Povirja.** Dne 25. oktobra so se pri nas vršile občinske volitve. Zmagala je S. L. S. Da bi videli, kako so se zbirali liberalci po gostilnah ter popivali pozno v noč. Kričali so, da sedaj mora biti njih zmaga; zapeljevali so ljudi ter jim ponujali kronce: pili bode zastonj, ako bode volili za liberalno stranko, so kričali ter hodili okoli po noči in po dnevu, da bi jih čim več spravili na svojo stran. Mnogo se jih je dalo zapeljati, ali zmagali vendar niso, ker se S. L. S. zvesti možje niso dali podkupiti s kroncami in dopjoni. Nismo obdržali nobenega shoda v krčmi, ker se naši gospodarji še dobro spominjajo, kaj se je zgodilo pred leti, ko je vladala liberalna stranka. Takrat je županoval ata župan in sedaj je mislil posaditi svojega sinčka na županski stolec. Ali ta se mu je spodmognil.

Dobro si zapomnita ata župan in Vaš sinček, da niso več tisti časi, ko smo se Vas bali; sedaj je ljudstvo bolj omikano in se ne bode več pustilo voditi za nos od Vas in Vašega sinčka ter od kravjih mešetarjev, ki so tudi sedaj mešetarili za županski stolec.

s **Z Brji.** Letošnja trgateg, se nam je prav dobro obnesla. Vinogradniki

niso nič manj vina napravili kot lani; in tudi vino ne bo slabše kot lani. Vreme za trgateg nam je bilo ugodno. Imamo večino sladkih trt in trgati smo končali še le sedaj, ko že sneg gore pokriva.

Torej vabimo naše znance, odjemalce, druge vinske kupce, da pridejo k nam, da si nakupijo dobre kapljice. Ob enem se priporočamo znancem na Kranjskem. Naj se nikdo ne ustraši naših poti, ker so sedaj vse prenovljene in se lahko po njih vozi, kakor na vsaki lepi cesti. Torej le na Brje! Tam se dobi dosti dobrega vina.

Drobfinice.

Menelik umira. — Iz Adis Abebe, glavnege mesta Abesinije, je došlo poročilo, da se cesar Menelik nahaja v zadnjih trenutkih svojega življenja.

Ruska carska rodbina. — Ruski carici se je zdravje zboljšalo. Carska rodbina se poda 28. decembra v Petrograd.

Nesreča v dvorni operi. — Pri skušnji Wagnerjeve opere „Meistersinger“ v dvorni operi je padel na Dunaju na oder velik tram ter zadel ravnatelj Weingartnerja. Ravnatelju je tram zlomil nogo, nekega pevca pa občutno ranil.

Iznajdba Astrijca v Londonu. — V Londonu je vzbudila veliko zanimanja iznajdba nekega mladega avstrijskega tehnika, inženirja Jarša, ki bo proizvedla velik preobrat v tehniko razsvetljave. Iznašel je namizno svetilko, v kateri bi se mesto petroleja rabil nekaj gorljiv kamen, ki daje uči za šest sveč. Ta razsvetljava bi bila cenejša kot petrolejska. Iznajditelj se sedaj bavi s

Krojaška zadruga

GORICA

P. n.

Povodom pričete jesenske in zimske sezone dovoljujem si Vašemu blagorodju udano naznaniti, da so nam došle že vse zadnje novosti

modnega blaga

kakor volne, flanele, forštajne in razno drugo blago. Dovoljujem si, Vas radi tega prositi, da nas počastite z Vašim cenj. obiskom in si ogledate vse novosti, ali pa blagovolite naročiti vzorce kateregakoli blaga, koje Vam pošljem radovoljno franko na dom, da se prepričate o naši krasni in najmodernejši izberii.

Nadejaje se blagohotnega vpoštevanja te prošnje, bilježim odličnim spoštovanjem

Teodor Hribar.

tem, da izdelava podobno svetilko s svetilno možjo desetih sveč. Stroški te razsvetljave bi znašali na teden s povprečno uporabo treh ur na dan samo pet vinarjev. Iznajditelj namerava v kratkem času razširiti med svetom svojo iznajdbo.

Deželne govedorejske razstave.

(Konec.)

V Bovcu so dobili darila za bike Muznik Miha iz Srpenice 40 K, Mrakič Andrej iz Dvora 20 K in Kavs Anton iz Pluženj 20 K; za krave: Kavs Ant iz Pluženj 40 K, Hosner Andr. iz Bovca 30 K, Mišič Fran iz Dvora 20 K, Kenda Fran iz Dvora 20 K in Kravanja Ivan iz Čezsoče 20 K; za junice: Kravanja Ivan iz Bovca 30 K, Kravanja Matija iz Bovca 20 K, Šulin Josip iz Bovca 15 K in Gasperčič Ana iz Čezsoče 15 K. Vrh tega se je oddalo pet nagrad po 10 K.

Dne 19. oktobra t. l. je bila razstava v Kanalu za kanalski sodni okraj. Razstavljeno je bilo okoli 60 komadov goveje živine, bikov, krav in junic. Razstava je pokazala, da se tudi v tem okraju živinorejci živo zanimajo za napredek v živinoreji, ki je glavni vir dohodkov tamošnjim posestnikom; a napreduje se, žal, — prepočasno, čemur so krive krajevne razmere. Mnogo občin nima zdrave pitne vode, ki je živini istotako potrebna kakor ljudem. Ves okraj je goratin manj priležen za vzgojo lepe živine nego dolinski okraji. Slahe poti tudi ne pospešujejo živinoreje, in marsikateri posestnik ima doma lepo živinče, katerega ni prignal na razstavo, ker je preoddaljen od Kanala in se boji slabih potij. Žal, da je tudi v zadnjih letih pomanjkanje krme zelo oviralo napredek na tem polju. A ni dvoma, da malo po malem pridemo tu v tem okraju do zaželjenega cilja. Komisija ni priznala v tem okraju sicer nobene darila, marveč le nagrade in nekoliko odškodnine za pot oddaljenim posestnikom; a to naj živinorejci v tem okraju nikakor ne plaši, marveč le izboljšuje k večjemu naporu v dosegu namere.

Na dan 20. oktobra se je vršila pa razstava na Cesti pri Sv. Križu na Vipavskem. Ta razstava je bila svedok, da Vipavci v tem sodnem okraju hitro napredujejo in razumejo važnost dobre živinoreje.

Jako dober utis je napravila na vsakega dejstvo, da je bila vsa živina čista in snažna, kar kaže, da razumejo živinorejci v tem okraju, da je snaga tudi za živino velike važnosti. V obče pa je bila komisija z razstavo zelo zadovoljna. Posebno so ugajale razstavljene junice, ki bi delale čast vsaki deželni razstavi. Tudi krave so bile lepe, le biki niso ugajali. Tudi tu se čuti potreba, da se pomaga živinorejcem s tem, da se uvedejo lepi plemenski biki. C. kr. kmetijskemu društvu se to najtopleje priporoča.

Za junice so dobili darila: Kosovel vd. Josipina iz Črnič 30 K, Ravtar Fran iz Kamenj 25 K, Kerševan Ivan iz Črnič 25 K in Pirjevec Leopold iz Sela 20 K; za krave je dobil Vodopivec Janko darilo 25 K. Inače je bilo oddanih 5 nagrad za bike po 10 K, 3 za junice po 10 in 4 po 5 K in ena nagrada za krave po 15 K in 6 po 10 K.

Odmevi šfrajka.

(Izvirna poročila iz Ajdovščine.)

(Dalje.)

Jaklič.

Tudi on je 17. maja 1908 za dr. Mandičem ponavljal doslovno: „Nismo proti veri. Pa tudi ne, da koga tiramo k veri“. Iz njegovih ust veljajo te besede

toliko, kolikor iz ust dr. Mandiča. Pa pustimo vse to! Dati mu moramo čast, da se je on edini drznil, nastopiti proti Škerlju. Sicer Jakliča niso pustili govoriti, vendar pa je izrekel, da ni prav, da se politika uvaja v organizacijo. Govorniški oder je moral zapustiti. V privatnem razgovoru z Rayerjem pa je priznal, da je liberalec. V razburjenju človek marsikaj stori, kar pozneje obžaluje. Iz tega ozira moramo presojati tudi vse, kar je na shodu in pozneje na kolodvoru počel. Delavci mislijo, da je bil vznemirljiv, ker se je kadilo samo dr. Mandiču. Slabega človeka to seveda boli. Ker pa on v vednem stiku dobro pozna „nar. delavsko organizacijo“, bo pač najbolj vedel, če se bo izpolnilo njegovo prerokovanje: „V enem letu bo hudič vzel vso organizacijo“.

Urar Vadnjal, notar Lokar.

Prvi je najstrastnejši liberalni agitator v Ajdovščini. Ž njim si je Rayer dal v Šturiji najslabše spričevalo. Če še dostavimo, da je notar Lokar, prva „narodno-napredna“ kapaciteta v našem okraju, v zadnjem času postal nadzornik konsuma, mislimo, da smo, kar tiče osebe, povedali vse. Te osebe so nam poročile, da N. D. O. v našem okraju ni strokovno delavska stranka, ampak popolnoma liberalna. Po osehah, ki jo vodijo, moramo presojati njo samo. In zato smo se oseb dotaknili v toliko, kolikor treba, da vemo, pri čem smo. (Dalje pride).

Za kratek čas.

Dekla z dežele. Gospa: „Za božjo voljo? Kaj si vendar naredila s parketom?“ Dekla: „S peskom sem ga posula, ker mi je preveč polzelo.“

V letovišču. Gospod (prišedši v deževnem vremenu v letovišče, krčmarju): „Za božjo voljo! Kadar pridem v Vaš kraj, vselej dežuje. Ali pri Vas vedno dežuje?“ — Krčmar: „Kaj še. Samo po leti dežuje pri nas, po zimi — sneži!“

Bistroumnost. Gospod slugi. „Če pride g. Nekdovič, reci, da nisem doma!“ Sluga: „Kaj mu pa rečem, če ne pride?“

Kdo je prešič? Sosed A.: „Ti si zares prešič — pušiš, nosljaš (šnofaš) in morda tudi čikaš!“ — Sosed B.: „O, to pa že ni resnica! Temveč ti si prešič; ker prešič tudi ne puši, ne noslja in gotovo tudi ne čika!“

Loterijske številke.

30. oktobra.

Dunaj	83	78	2	19	54
Gradec	47	38	42	55	6

Oznanilo.

Podpisani uljudno naznanjam slav-nemu občinstvu, da sem otvoril

lastno krojaško delavnico

v Mirnu št. 126,

v kateri bom izdelaval obleke za moške točno po meri. Cene solidne. Postrežba točna.

Za obilna naročila se tople priporočam udani

Karol Vižintin,

krojaški mojster v Mirnu št. 126.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,
Rašfej 32.

Žaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti pošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Cerkvena pesmarica

za učence slovenskih ljudskih šol, zložil Danilo Faigel, I. zvezek, izdaja za organiste 1 K 20 vin., izdaja za učence 40 vin., ki je potrjena od naučnega ministertva in priporočena od c. kr. okrajnega šolskega sveta v Sezani, se dobi v trgovini A. Likar v Semeniški ulici v Gorici.

Več čevljarskih

pomočnikov

— sprejme takoj v službo —

Frančišek Kuk,

čevljarski izvedenec v Podmelcu.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Priporoča preč. duhov-

ščini svojo delavnico cer-

kvenega orodja in cerkve-

nih posod, svečnikov itd.,

vsakovrstnih kovin v vsa-

kem slogu po najnižjih

cenah. Popravlja in pre-

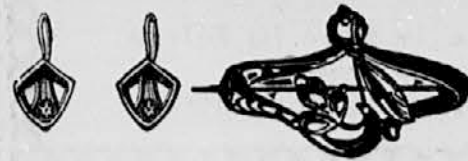
navlja stare reči.

Blago se razpošilja franko.

J. ŠULIGOJ

— urar c. kr. državne zeleznice —
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

Naznanilo.

Slav. občinstvu uljudno nazna-njam, da sem prevzel od g. Antona Obidiča njegovo staroznanao

čevljarsko delavnico

v Semeniški ulici št. 2.

Priporočam se slav. občinstvu za mnogobrojna naročila in zagotavljam točno in dobro postrežbo ter zmerne cene.

Josip Černovic,

čevljarski mojster

Gorica, Semeniška ulica št. 2.

Odlikovana mizararska delavnica
s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice.

Izdeluje

cerkvena dela,

spovednice,

klopi, okvirje,

klečalnice itd.

Vsakovrstna

dela za stavbe.

Štev. 3124

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil III. četrtleta, t. j. mesecev

julija, avgusta in septembra 1908,

začne v

ponedeljek, 6. decembra 1909,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrteke in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. popoldne.

Ob sredah in sobotah meseca decembra bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 5. pop.

V Gorici, 26. oktobra 1909.

Od ravnateljstva zastavljalnice.

Zahvala.

O priliki smrti našega nad vse ljubljenega očeta

Andreja Peric

nas veže dolžnost, da na tem mestu izrečemo svojo srčno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter dobrim domačinom, ki so v tako velikem številu spremili truplo pokojnikovo do kraja večnega počitka. Zahvaljujemo se preč. gg. duhovnikom, šolskemu vodstvu in domačim cerkvenim pevcem, ki so s pomočjo pevskega zbora „Nabrežina“ peli žalostinke v cerkvi in na grobu pokojnika. Hvala srčna vsem sosedom iz Nabrežine in Slivnega ter iz drugih oddaljenih krajev.

V SLIVNEM, 2. novembra 1909.

Družina Peric.

Slovenska manufakturna trgovina

Franc Ravnikar

GORICA — Raštelj 16 — GORICA

priporoč. slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnega
oblačilnega blaga po najzmernejših cenah.

Postrežba točna in solidna!

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoč. stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, jer vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s po trdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Pozor! Eno krono nagrade!

Pozor! Eno krono nagrade!

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

OLIO DI FEGATO DI MERLUZZO
PRIMA PESCA

Trskino (trskine) jetno olje
Posebno sredstvo proti prsim boleznim in splošni telesni slabosti.

Izvrna steklica tega olja na, ravno mene barve po K 140 bele barve K 2.

Trskino železnato jetno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki, golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v mojem kem. laboratoriju predno se napolnijo steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.
Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obstovala pričeni s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4¹/₂% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- na vknjižbo po 5¹/₂% (pet in en četrt od sto);
- na menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto).

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908. ODBOR.

Podpisani priporočam velec. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po naj-novejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

IVAN ŠULIGOJ,
krojaški mojster
ulica sv. Antona 12, GORICA.

Novodošlo blago za

NASTOPNO SEZONO

se vdobi po zmernih cenah v delavnici in trgovini z gotovimi oblekami

Anton Krušič,
krojaški mojster in trgovec
v Gorici Tržaška ulica št. 16
(v lastni hiši).

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov najrazličnejših

za vsaki stan.

Odlikovana pekarija
in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoč. se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

Anton Potatzky
v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.
Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine
za pisarne, kadilce in popotnike.
Najboljše šivanke in šivalne stroje.
Potrebščine
za krojače in čevljarje.
Svetinjice, rožni venci mašne knjizice.
Hišna obuvala za vse letne čase.
Posebnost:
semena za zelenjavo, trave in detelje.
Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi.

Odvetnik

dr. FELIKS KOVAČIČ

ima svojo pisarno

v Trstu, Via S. Nicolò št. 4.

Nova slovenska trgovina!

Podpisani priporoč. svojo veliko moderno zalogo pravih švicarskih žepnih, stenskih, salonskih in budilnih ur, pravih gramofonov, dalje verižic, prstanov, uhanov, priveskov itd. v zlatu in srebru vse po jako zmernih cenah.

Popravila izvršujejo se točno in ceno.
— Vsaka ura se jamči eno leto. —

Aleksander Ambrožič,
urar in trgovec
v Gorici, Tekališče Jos. Verdija 26

POSLUŽUJTE SE
ZNANE IN SOLIDNE TRGOVINE

J. Medved — Gorica